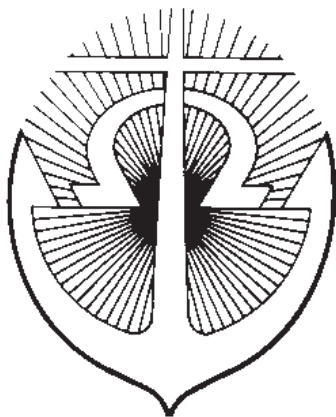

MAGVETÉS

TÖRÖKKOPPÁNY, SZOROSAD, SOMOGYDÖRÖCSKE, MIKLÓSI, KÁRA, ZICS, SOMOGYEGRES,
KAPOLY, SOMOGYMEGGYES, PUSZTASZEMES ÉS KERKEI KÖZSÉGEK
EGYHÁZI KULTURÁLIS LAPJA

2025. XXXIII. évf.

– 3. szám –

III. negyedév

A TISZTASÁG VÉRTANÚJA

2025. szeptember 6-án Veszprémben boldoggá avatták Bódi Mária Magdolna szűz vértanút. A boldoggá avatás a jelölt meghatározott helyen – jelen esetben hazánkban – történő nyilvános egyházi tiszteletének pápai jóváhagyása. Egészen 1971-ig a vatikáni Szent Péter Bazilika volt a boldoggá avatások kizárólagos helyszíne. XVI. Benedek pápa szorgalmazta, hogy az apostoli levél (*bréve*) ünnepélyes kihirdetésére nem Rómában, hanem az új boldogok szülőföldjén, tiszteletük helyén kerülhet sor.

Egy boldoggá avatás egyetemes felhívás az életszentségre, alkalmas arra, hogy növelje Krisztus követésének vágyát a hívek lelkében. Neki sikerült, miért ne sikerülhetne nekem is szentebbül élnem?

2018. május 1-jén voltunk a híveinkkel utoljára boldoggá avatáson. Akkor busszal Szombathelyre mentünk Brenner János vértanú fiatal pap életszentségének hivatalos elismerésére.

Az idén a veszprémi ünnepet eredetileg április 26-ára tűzték ki, de Ferenc pápa halála és temetése miatt elhalasztották. XIV. Leó pápa Bódi Mária Magdolna boldoggá avatásának kihirdetését szeptember 6-ra engedélyezte.

Magdi 1921. augusztus 8-án született Szigligeten. Szülei cselédek voltak. Mivel édesapja hivatalos okmányokkal nem rendelkezett, ezért nem köthettek sem polgári, sem egyházi házasságot. Így utódaikat törvénytelen gyermekként anyakönyvezték. Édesapja nem részesült vallási nevelésben, nyers természete, italozó életmódja sokszor megkeserítette a család életét.

Magdi már elemi iskolás korában kitűnt vallásosságával, a hittan szeretetével és a szegényekkel való törődésével. Az Ol-társiszség tiszteletéhez, a napi áldozáshoz nagy ösztönzést jelentett számára az 1938-as Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusra felkészítő lelkigyakorlat.

Szerzetesi közösségbe szeretett volna belépni, de szülei rendezetlen életállapota miatt ez nem valósulhatott meg. Ennek ellenére önmagát teljesen Istennek adta. 1941. október 26-án Krisztus Király vasárnapján tisztasági magánfogadalmat tett a balatonfüzfői Jézus Szíve-plébániatemplom oltára előtt. Életét a világi apostolkodásnak szentelte, amelynek egyik színhelye a füzfői Nitrokémia gyár volt, ahol 1939-től dolgozott. Hite miatt sok megpróbáltatásban volt része, de Krisztus melletti folyamatos és következetes kiállása miatt lassan megváltoztatta a

környezetét. Tagja lett a Katolikus Dolgozó Lányok Szövetségének, ahol a lányoknak erkölcsi és lelki támaszt adott.

1943-ban egy péceli jezsuita lelkigyakorlat után azzal a kéréssel fordult Istenhez, hogy olyan halállal halhasson meg, amely példát ad az ifjúságnak.

**Bódi Mária Magdolna
boldoggá avatási képe**

A front átvonulásával, 1945. március 23-án beteljesedett ez a kérése. Litéren egy szovjet katona őt választotta ki a nők közül, és ráparancsolt, hogy menjen be a bunkerba. Magdi mindent elfogadott, ami összeegyeztethető volt Krisztussal való jegyességével, de minden mást elutasított. Amikor a megszálló katona erőszakoskodni kezdett vele, védekezett és a nála levő kisollóval megszúrta a katona arcát. Kiszaladt, de a megsértett katona utána jött és több lövést adott le rá. A szemtanúk szerint a második lövés után Magdi felkiáltott: „Uram, Királyom! Végy magadhoz!”

Ez a 80 éve megölt 24 éves lány példakép az önfeláldozásban, tisztaságban és állhatatosságban. Kortársai visszaemlékezéseikben hangsúlyozzák derűjét, a Jóistenbe vetett bizalmát. „Milyen szép az élete annak, aki közel lehet Istenhez!” – mondta egy alkalommal öccsének, átérzve az Úrral való közösség boldogságát.

Amikor értesült Mindszenty József veszprémi püspök Bódi Magdi hitvalló haláláról, 1945 április 24-én elrendelte a tanúkihallgatások megkezdését a szentté avatásának megindításához. A dokumentumokat az 50-es évek egyházüldözése miatt elrejtették és csak 2010-ben találták meg a veszprémi Szent Mihály-plébánia rejtékhelyén. Folytatták az évtizedekig megállított eljárást. Megtörtént Bódi Mária Magdolna földi maradványainak kánoni vizsgálata is.

Jól szervezett, lélekemelő ünnepségen vehettünk részt Veszprémben szeptember 6-án. Érsekek, püspökök, pápai nuncius, több száz pap és több ezres hívő sereg előtt olvasta fel dr. Erdő Péter bíboros érsek, mint a boldoggá avatás kihirdetésével megbízott pápai megbízott XIV. Leó pápa levelét latinul és magyarul. Nagy kegyelmi kiadás kísérte a szép ünnepet. 20 pap gyóntatott egyszerre hosszú órákon át. Alig akart fogyni a lelki megtisztulásra váró emberek kanyargó sora.

Bátran kérjük a célba ért Bódi Magdi lelki közbenjárását, hogy megtapasztalva segítségét, a szentté avatására is mielőbb sor kerülhessen.

Szerk.

Július hetedikén Varga László püspök atya akolitussá avatott Somogydöröcskén, a Szent Pál monostor falai között. Szűk családi kör szeretetében ünnepeltük az elköteleződés újabb fokát. Édesanyám, nagymamám, barátaim fokozódó örömmel készültek velem együtt, erre az ünnepségre. A papság felé vezető úton ezekre a kisebb szolgálati rendekre, mint az akolitusi szolgálat, nem úgy kell tekinteni, mint kötelező állomáspontokra a papság felé

vezető úton, hanem ezeket a lépéseket komolyan meg kell élni. Tudatosítani kell magamban, hogy Isten alkalmasnak talált, nekem pedig ezentúl jobban kell figyelni nemcsak külső, hanem belső rezdüléseimre is. Az akolitus feladata az Oltáriszentség kiszolgáltatása minden hívőnek, így a betegeknek is. Az

Akolitusavatás

Istent kell elvinnem az embereknek fizikai valóságában is. Később a papszentelés után, már a Jézus által ránk hagyott szavakat kimondva, az Ő személyében cselekedve fog megtörténni az igazi csoda, hogy a kenyér és a bor az Ő testévé és vérévé lényegül át. Ehhez azonban még sokat kell fejlődni, figyelni

kell, sokkal jobban, hogy a szentmisén nemcsak fizikailag, hanem lelkileg is teljesen jelen legyen az ember, mert Isten mindig figyel ránk, és segít utat mutatni, hogy magunkat teljesen rá bízva jobb emberré formálódjunk, belül napról napra megújulva.

Mikó Gábor

Bensőséges ünnep a somogymeggyesi templomban

Mivel a május elsejei törökkoppányi elsőáldozáson néhányan nem tudtak részt venni Somogymeggyesről, ezért, bár egyszerűbb keretek között, de megtartottuk az ő ünnepüket is falujuk templomában július 26-án.

Somogymeggyesen csak kéthetente tudunk szentmisét tartani vasárnaponként a hívők kis közösségének. Bár „sokan vannak a meghívottak”, mégis csak ritkán haladja meg a tízes létszámot a templomba érők száma. Ezen a július végi vasárnapon jobban megteltek a padok, hisz együtt ünnepeltük két idősebb, nemrégén megkelesztelt testvér és egy felnőtt asszony első szentáldozását. Komolyan venni a hitünket, elindulni Jézus felé, sohasem késő. Óriási kegyelem, ha megértjük Isten irgalmas szeretetét, s a bűnbocsánat szentségében részesülve magunkhoz vehetjük Krisztust az Oltáriszentségben.

Szentmise végén kis agapét tartottunk, süteményt és üdítő italokat kínáltunk a templomba járóknak.

Imre atya

Szorosad épül-szépül

TOP-PLUSZ-1.2.1-21-SO1-2022-00083 sikeres pályázat keretében 51.217.690 forint vissza nem térítendő támogatást nyert Szorosad község.

templom között egy rendezetlen zöldterület volt, amit nehéz volt karbantartani, gondozni. A projekt keretében csapadékvíz elvezetéssel kiépített viakolossal lerakott

be és padokat helyeztek el. A temető bal oldalán kialakított közlekedő út mellett egészen a ravatalozóig babérmeggy és ott is lombhullató fák ültetésére került sor. Az út mellett padok lettek elhelyezve.

Ezen projekt keretében került sor az első világháborús emlékmű áthelyezésére az egykori iskola épülete mellől a templom előtti térre.

Az emlékmű, mint kiderült, téglából épült; cement és murva keverékével lett összerakva, ezért nagyon sérülékenynek bizonyult. Megfelelő eszközökkel körbekötve, darus autó

emelte fel az építményt, amit a közforgalmi úton keresztül kellett átemelni. A már előre elkészített alapra helyezték a

Régi álma vált valóra településünknek ezzel a lehetőséggel. A temető és az 1835-ben épült római katolikus

úgynevezett közösségi tér kialakítására került sor. A temető felőli oldalt cserjékkel és lombhullató fákkal ültették

Az I. világháborús emlékmű áthelyezése daruval

sikeresen átemelt emlékművet. Ezzel a kicsit sem kockázatos vállalkozással méltó helyére került az emlékmű.

Sokan voltak kíváncsiak a műveletre és izgultak a sikeres feladat végrehajtásáért. Mindenki elégedetten nyugtázta, hogy most már végleges és méltó helyére került az emlékmű, amin a felsorolt nevek soha nem engedik elfelejteni a hősokeket, akik életüket adták a hazáért.

Az igényes kivitelezést a siófoki ÖKOBAU Kft. végezte, köszönet a munkájukért.

Szeptember 16-án megtörtént az ünnepélyes záró átadás a kivitelezők, a projekt menedzserek, a műszaki ellenőr, Witzmann Mihály országgyűlési képviselő, a járási hivatalvezető, a helyi önkormányzati képviselők és a lakosság részvételével. Az áthelyezett első világháborús hősi emlékművet az új helyén Galbavy Jenő József prior atya szentelte fel.

Asztalos Jánosné
Szorosad polgármestere

Cserkésztábor helyett

Imre atya balesete miatt idén sajnos elmaradt a várva várt cserkésztábor, de helyette sikerült megszerveznünk egy 1 napos kirándulást, melyre mindenki nagy izgalommal készült. Csapatunk 3 autóval indult útnak Balatonfüredre, ahol meglátogattuk a Sze-

lálhatók ott és hogy Lóczy Lajosról kapta a nevét, aki több, mint 28 éven át kutatta a Balatont. Miután kiértünk a barlangból a Jócai kilátó tanösvény felé vettük az irányt és elindultunk a hegyre. Amikor felértünk gyönyörű kilátás fogadott minket, majd

A Jócai-kilátó felett

a kissé kalandos lejutás után indultunk tovább a Baláca Régészeti Parkba, ahol az egykori Pannonia Provincia területén elhelyezkedő feltárt római villát néztük meg. Megtudtuk, hogy a rómaiak már az 1. században megjelentek Balácán és a birtok különböző lakó- és gazdasági épületei közel 55 hektáros területen helyezkedtek el. Először a mintegy 2400 négyzetméter alapterületű központi lakóházat jártuk be, ahol megismerhettük a római kori életmódot és láthattunk három eredeti mozaikpadlót, falfestményeket a lakószobákban, valamint a Seuso kincsekről szóló kiállítást.

Megtekintettük a kőtarat, ahol a Veszprém megyében

megtalált faragott kőemlékek: sírkövek, építészeti elemek, oszlopok, kerítések kerültek bemutatásra. Ezután elmentünk megnézni az egykori villához tartozó halomsírt. A közeli réten dinnével frissültünk fel, hogy legyen erőnk megmászni a veszprémfajsi kálváriát. A domb tetején hosszasan beszélgettünk, miközben a balatoni tájat csodáltuk. Hazatérve egy kis jégkrémmel és bodzaszörppel zártuk tartalmas napunkat.

Köszönjük Imre atya hősies helytállását a viszontagságos terepeken és Marika néninek a sok szervező munkát és a rekord gyorsasággal eltűnő tükösesüteményt!

Szabó-Minda Júlia

A Lóczy-barlangban

kér Ernő savanyúvíz forrást. Annak idején Füredről szállították a savanyúvizet a pannonthalmi bencés apátságba. Mint később megtudtuk ez a vasízú szénasavas víz jól tesz a szívnek, az emésztésnek és még a bőrünknek is.

Második állomásunk az 1882-ben felfedezett Lóczy-barlang volt, ami rengeteg érdekességet rejtgetett. Megtudtuk például, hogy a 230 millió éves mészkörtegekből álló barlang lakói a patkós denevérek, tűzkő és kalcit kristályok is megta-

Balácán, a rómaiak temetkező helyénél

Táborozás a hagyományápolás jegyében

A Miklói Német Nemzetiségi Önkormányzat 2025 nyarán sikeresen megvalósította a „Táborozás a hagyományápolás jegyében” című projektjét, a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. által biztosított 800.000 Ft összegű támogatásnak köszönhetően. A program célja a német nemzetiségi hagyományok ápolása, a gyerekek identitásának erősítése, valamint közösségépítő tevékenységek megvalósítása volt.

A tábor két héten keresztül, napközis jelleggel zajlott, hétköznapokon 8:00 és 16:00 óra között. A résztvevők napi háromszori étkezésben (ezúton is köszönjük *Tóth Ottóné, Zsuzsának*) részesültek, valamint minden szükséges eszközt és alapanyagot biztosítottunk a foglalkozásokhoz. A program helyszíne Miklói község közösségi tere volt, amely megfelelő infrastruktúrával rendelkezik a gyermekprogramok lebonyolításához.

A tábori programok összeállításakor kiemelt figyelmet fordítottunk arra, hogy a gyerekek játékos, élményszerű formában ismerkedjenek meg a helyi német nemzetiségi kultúrával, ami szórakoztató és egyben értékteremtő is legyen számukra.

Az első tábori hetünket július 14-18. között tartottuk, amely során a gyerekek kézműves foglalkozás keretében madárodúkat készítettek (*Paál Balázs* irányításával), amit gondosan le is festettek. Szépen díszítették a gipszből öntött képkereteket (*Nieselberger Éva, Vassné S. Mónika* vezetésével), német nyelvi foglalkozás keretében kiszámolót, dalokat tanultak, mesés előadásban ismerkedtek meg egy Németországból érkező család betelepülésével (*Hesz Marica*), táncfoglalkozás során német táncokat tanultak (*Szél Rebeka, Polgár Adél*), de nem maradt el a homokvárépítés, reggeli átmozgató torna sem, valamint a délutáni napsütéses órákon medencézéssel frissültek fel a résztvevők.

Kirándulás alkalmával ellátogattunk a Komlón található Mini Zooba, ahol a gyerekek testközelből ismerkedtek meg különféle kisállatokkal, élmény volt számukra az állatok etetése és simogatása. Az állatsimogatóba tett látogatásunk után Pécsre vezetett utunk, a Mecsextrém Parkba, ahol újabb izgalmas kalandok vártak ránk. A gyerekek örömmel próbálták ki a park összes játékelemét, azonban a nap fénypontja az erdőt átszelő bobpálya volt. Az élmények hatására egészen zárásig maradtunk, így a kora esti órákban érkezünk meg kis falunkba. Első tábori hetünk utolsó napján Desedára kirándultunk, ahol a látogatóközpontban megismerkedtünk a tavat körülvevő gazdag növény- és állatvilággal, valamint egy kellemes hajókázáson is részt vettünk.

Második hetünket augusztus 4-8. között tartottuk, amely felépítését tekintve hasonló volt az előzőhöz. Kézműves foglalkozáson készült kartonpapírból sváb fejkendő, hagyományos motívumokkal díszítve, kulcs-tartó és könyvjelző, tábori zászló az ünnepi záróeseményre, de volt kavicsfestés, linzersütés, batikolás is. Nem maradhatott el a falu határá-

ban tett túránk sem, ahol ugyan az út porzott a lábunk alatt, de a jókedv és a nyári napsütés mindenkit mosolyra fakasztott. Mindkét hét folyamán nagy élmény volt a faluban tett traktoros kirándulás, amelyen a falunkban élő két mozgáskorlátozott gyermek is nagyon örömmel vett részt.

Második hét programjai között helyet kapott *Csicsa Dániel* jóvoltából egy „hangszersimogató” foglalkozás is, amely során a gyerekek különböző hangszerekkel ismerkedhettek meg közelről. Sváb dallamoknak köszönhetően játékos formában nyerhettek betekintést a német nemzetiségi zenei kultúrába. Ráadásként *Tóth Ottóné, Zsuzsa* segítségével a sváb népviselet készítésének folyamatába is bepillanthattak. Majd ellátogattak a helyi falumúzeumba, ahol korhű tárgyakon keresztül ismerkedhettek meg elődeink mindennapi életével és kulturális örökségünkkel.

A hét talán legizgalmasabb napján a Patcán található Katicatanyára kirándultunk, ahol rengeteg érdekes program várt ránk: csúszdák, játszóház, trambulin, gokart. A nap végére kellemesen elfáradtunk, de rengeteg élménnyel vidáman tértünk haza.

A tábor zárónapján népviseletbe öltözve adtunk számot a hét során tanultakról. A táborban részt vevő gyerekek szüleinek, falu lakóinak és az érdeklődőknek bemutattuk a tanult táncokat, a német kiszámolót, dalokat. Az ünnepélyes alkalmat a falu központjában állított májusfa kitáncolásával zártuk, majd baráti beszélgetés mellett elfogyasztottuk *Steinbacher Róbert* főztjét, a finom paprikás krumplit, valamint örömmel kínáltuk a gyerekek által a tábor folyamán sült linzert. A záróünnepségen közel hetvenen vettek részt, így méltó és emlékezetes lezárása volt ez az élményekben gazdag tábornak.

A projekt megvalósítása során elértük célunkat: a gyerekek számára élménydús, tartalmas nyári elfoglaltságot biztosítottunk, miközben játékos formában ismerhették meg és sajátíthatták el a német nemzetiségi kultúra elemeit. A résztvevők visszajelzései alapján a tábor pozitív élményt nyújtott, és megerősítette őket a közösséghez tartozás érzésében.

Új tervekkel és célokkal várjuk a következő év adta lehetőségeit, bízva abban, hogy ismét lehetőségünk nyílik táboroztatni, és tovább építeni közösségünket.

Vassné S. Mónika
Miklói Német Nemzetiségi Önkormányzat

Bárszéktől a székesegyházig

Senki se szeret beteg lenni. Igyekszik mindent megtenni, hogy nyomorúsága csökkenjen. Várja a bátorítást a környezetétől, legalább a reményét növeljék, hogy gyógyulni fog. Súlyos balesetem után én már a második héten érdeklődtem a vizitáló doktornőtől a kórház baleseti osztályán, hogy mikor tudok újra járni, mikorra szűnik meg a lábam duzzadása.

– Lassan, nagyon lassan. Tudja nálunk nem megy úgy, hogy „kelj fel és járj”! – kaptam meg a kisért a személyre szabott elkészítő választ. Kértem, ha a húsvétra nem is, de legalább a következő hét végén engedjenek haza, hogy az elsőáldozáson részt tudjak venni. Az utolsó héten szinte csak a lépcsőjárást tanultam két mankóval fölfelé és lefele, hogy visszatérhessek a monostorba. Értékelték igyekezetemet, a rehabilitációs osztályról a 8 hetes kényszer kórházi tartózkodás után megkaptam az „elbocsátó szép üzenetet”.

A következő hittanórára be akartam menni, hogy visszavegyem Jenő atyától a gyerekek tanítását, hiszen az elmúlt hetekben távollétemben nagyon nagy teher nehezedett rá. Jenő atya majdnem az iskola bejáratáig odavitt az autóval. Amint elkezdtem kikászálódni a két mankómmal a kocsiból, észrevett a hatodik osztályból egy leány. Már április vége volt, nyitva tartották az ablakot. Benn angolórát tartottak éppen, én nem tudom miért nézegetett az a lány kifele, de felkiáltott:

– Itt van Imre atya!

A hatodik osztály messze nem volt a legfegyvermezettebb osztály, nekem is sokszor akadt bajom velük e téren. Fanni információ közlése gyújtóbombaként hatott. Mindenki felugrott a helyéről, először az ablakhoz rohant, majd Gergő bácsi mondhatott, amit akart, akár angolul, akár magyarul, hirtelen kitódult mindenki a folyosóra és rohant elém. Körbe ugráltak, ujjongtak, tapogattak, vigyáznom kellett, hogy fel ne döntsenek. A végén Gergő tanár úr is megjelent az ajtóban, látta, hogy üres teremben nem lehet órát tartani. Ő is örömmel köszöntött.

Vasárnap elkezdtem a misézést is, először csak kettőt, a következő héten már mind a négyet. Autót még nem tudtam vezetni, tört lábam nem lehetett terhelni, ezért sofőr vitt és a szentmisét is szinte teljesen csak ülve tudtam bemutatni, miután bemankóztam a soros templomba. Párnákat pakoltunk a székre, hogy minél magasabban legyek, kiláthassak jól az oltár mögül. Kerekiben megmentették a helyzetemet, hiszen nemcsak imbolygó lett a kellően magasított felépítmény, de puhasága miatt is megfájdult a derekam. Hoztak egy magas, kemény bárszéket, ráadásul hosszú távon kölcsön is adták, hogy magammal vihessem mindenhova. Néhány hónapra így kapott új feladatot a sekrestyés, az oltár elrendezése mellett a bárszéket is hozta utánam a kocsiból. Pusztaszemesen kifejezték az örömeiket, hogy most már nemcsak hangos misén vehetnek részt (ha sok volt a kisgyerek), hanem mankós misén is.

Szombat estéket úgy szerveztük, hogy Jenő atya lehozott székestől Döröcskére, továbbment Kárába, hogy ott ő misézen, majd visszafele felvett. De mindjárt az első alkalommal a kárai lelkipásztori teendők hosszabbra nyúltak, én már régen végeztem a döröcskei templomban, kibicegtem az út szélére és vártam prior atyánkat. Tíz perc múlva megszánt a sekrestyésünk és felhívta Jenő atyát:

– Imre atya itt ül az út szélén a bárszékén, nem felejtett érte jönni?...

Kedves híveink már egészen megszokták kéthetente a székesmisét. Egyik júliusi vasárnap bejött a sekrestyébe mosolygósan Péter papa:

- Atya, maga a kereki templomból székesegyházat csinált!
- Hogyan mondhat ilyent, székesegyházat, bazilikát csak a pápa alapíthat!
- Pedig sikerült magának is, ha jön, hordják utána a széket...

Imre atya

MAGVACSKA

Hittansarok

Melyik Árpád-házi szentre vonatkoznak az alábbi állítások? Párosítsd!

Árpád-házi Szent Erzsébet:

Árpád-házi Szent Margit:

1. II. András király leánya
2. apja a Nyulak szigetén kolostort építtetett
3. születésekor Istennek ajánlották őt Magyarország megmentéséért
4. árvaházat és kórházat alapított
5. IV. Béla király leánya
6. 4 évesen eljegyezték és Németországban nevelték
7. 3 évesen a veszprémi domonkos nővérek gondjaira bízta őt
8. fiatal anyák, feleségek védőszentje
9. kötényében kenyeret vitt a szegényeknek a palotából
10. több király házassági ajánlatát visszautasította, kitarított fogadalma mellett
11. 14 esztendősen megházasodott
12. 12 évesen tett szerzetesi fogadalmat
13. a magyar ifjúság, nevelő- és gyógyintézmények védőszentje
14. férje halála után belépett a ferences rendbe

Igaz vagy hamis? (I/H) Írd a megfelelő betűjelet a közelmúltban boldoggá avatott Bódi Mária Magdolnáról szóló állítások után!

1. Magdi 1921-ben Szigligeten született.
2. Magdi mélyen hívő, katolikus családba született.
3. Már gyermekkorában nagy szeretettel fordult a nélkülözők felé, egy alkalommal végigkoldulta a falut, hogy meleg ruhát vehessen egy árvának.
4. Apostoli lelkülete már korán jelentkezett, az iskolában játék közben hitvitákat tartottak osztálytársaival, ahol ő mindig a katolikus csoport vezetője volt.
5. Balatonfüzfőn gyorsíróként dolgozott.
6. Munkahelyén is hamar kitűnt szorgalmával és tanulmányosságával, ezért előléptetést ajánlottak fel neki, amelyet ő visszautasított, arra hivatkozva, hogy a családos munkásoknak nagyobb szüksége lenne fizetésemelésre.
7. Egy héten akár többször is részt vett szentmisén.
8. Magdi utolsó mondata, mielőtt vértanú halált halt ez volt: „Édes Jézusom, ígérem, hogy az elvetett mag sokszoros termést hoz!”

Dűlőneveink nyomában, 30.: Csaba

Kapolytól keletre, már a tabi határhoz tartozik Csaba. Ma szántóföld az enyhe lankával a Kis-Koppány-patakhöz lejtő terület, a műúton könnyen elsuhan mellette az utazó, nem is sejtve, hogy évezredek óta éltek, dolgoztak, örültek és küzdöttek itt emberek.

Régtől megtelepedésre csábított ez a vidék, már az őskor emberének is megtetszett. 1880-ban elrejtett bronzdepót találtak a földmunkák során Csabapusztán. A 9 tokos baltából, 2 szárnyas baltából, 12 bronzsarlóból, 5 lándzsacsúcsból, 2 törből, 3 kardtörödékből, 2 karperecből és egy nyakperecből álló lelet a Nemzeti Múzeumba került.

A bronzkor embere után vagy másfél ezer évvel rómaiak is művelték a földet ebben a dűlőben is, ahogy csaknem a lelkipásztori területünk minden falujának a határában. Persze ezeknek a legősibb településeknek a nevét nem ismerjük. De a középkori fálvainak nagyon gyakran éppen a kelták és a rómaiak által kiválasztott helyeken épültek ki. A Csaba helynév nyilván személynév eredetű és legalább Szent István királyunk koráig visszanyúlhat.

Még régebbi, ősi hun monda őrizte meg Csaba nevét, aki Etelének volt a fia Honorius görög császár leányától. Etele halála után féltestvérével, a német fejedelemnőtől született Aladárral összevesztek apjuk öröksége fölött. A mondát nem folytatjuk, de azt megemlítjük, hogy a történelmi Magyarországon 31 Csaba helynév ismeretes, amelyek eredetét sok esetben a honfoglalás koráig visszavezetik. A környék helytörténeti kutatói beszámoltak arról, hogy a Tab melletti Csabáról ismeretes egy népvándorlás kori bronz kis szíjvég, valamint I. András király 1046-1060 között forgalomba levő dénárja. A tárgyi bizonyítékok tehát évszázadokkal korábbi múltat bizonyítanak, mint a fennmaradt oklevelek adatai. Régi iratokból tudjuk, hogy 1184-ben a szentmártoni (pannonhalmi) apátságé a település, de 1229-ben a székesfehérvári káptalanak is volt itt birtoka. Több 13. századi oklevél szerint egészen különleges jelentősége lett Csabának, hiszen itt laktak a királyné kápolnahordozói.

Különös elnevezésük onnan származott, hogy ezek a szolgák biztosították a templomon kívüli misézéshez szükséges liturgikus felszerelést: a hordozható kápolnát vagy sátor, a hordozható oltárt, a könyveket, a ruhákat, a szakrális edényeket és egyéb tárgyakat. A szállítás, különösen a kápolnáé, nem volt könnyű feladat, lovak kellett hozzá.

A szabolcsi zsinat már 1092-ben kimondta, hogy templomon kívül misézni csak utazás alkalmával lehet, de akkor is csak sátorban. Könyves Kálmán törvénye ehhez még hozzá tette, hogy utazáskor hordozható oltár szükséges a misemondáshoz, és vadászat alkalmával tilos a templomon kívül misézni. A zsinati határozattal összhangban az 1121-ben kiállított almádi alapítólevélben bukkannak fel az első kápolnahordozók. Az almádi apáton kívül a pannonhalmi apátnak, az esztergomi érseknek, a pécsi és a zágrábi püspöknek voltak kápolnavívői a fennmaradt adatok szerint. A szakrális rendeltetésű szolgáló népek közül egyedül ez a réteg fordul elő királyi és királynői birtokon is, de ezek a kápolnavívők is egyházi személy joghatósága alatt álltak. A királyi kápolnaispán irányította a liturgikus tevékenységeket, aki irányítása alá tartozott a 13. században Somogy megye északkeleti részén Csaba és Pesze (más helyen Pösze, elpusztult középkori faluhely Ádánd határában), továbbá a szomszédos Tolna megyében fekvő Nyilas, Szokoly, és Endréd (a

MÚLTIDÉZŐ

későbbi Szokolyendréd). Ezek a falvak 15 km-es sugarú körben helyezkedtek el, a kápolnavívők viszonylag könnyen elérhették a Balaton déli oldalán futó főutat és a király egyik fontos tartózkodási helyét, Székesfehérvárt.

A kápolnavívők nem voltak szabad emberek. Szakrális szolgálatuk általában apáról fiúra szállt. Sajátos kötelezettségükből adódóan az utazó főpapot, apátot, királyt vagy királynét csoportosan kísérve, egymást hetente vagy havonta váltva látták el feladatukat. Az 1270-es években éppen a csabai királyi kápolnahordozók szöktek meg egy békétlen időszakban. 1282 április 28-án kelt az az oklevél, amelyben IV. László király Pál veszprémi prépostnak és a prépostságban utódainak adományozza a Somogy megyei Csaba faluban a háborús időben elmenekült négy kápolnavívő háznép birtokát, és elrendeli, amennyiben megtalálják őket, a prépostság boradó szolgálai legyenek.

A templomok számának növekedésével és a királyi udvar állandó székhelyének kiépülésével a 14. század közepére a kápolnavívők szerepe megszűnt. Talán még a csabai hagyatékuk lehet az a szántásban talált néhány középkori szárnyas csavar, amelyeket Bognár Zoltán kapolyi helytörténész szerint a hordozható kápolna összeállításánál használhattak.

1333-34-35-ben a Szentföldet felszabadító keresztes hadjáratok finanszírozására minden templomos helyről lakosságarányosan adót szedtek össze. A pápai tizedjegyzékből tudjuk, hogy akkor már volt templom Csabán, János nevű papja 45 kis dénárt fizetett be. E szerint abban az időben Kapolynál jelentősebb, nagyobb település lehetett Csaba. 1347-ben megemlítik a templom titulusát is, Szent Márton tiszteletére szentelték egykoron. A szántásban ma már csupán téglatörmelék jelzi ezt a templomot, mellette a temető is az enyhe domboldalon.

1374 júliusi oklevelek tudósítanak arról, hogy a Somogy megyei Chaba és Taab (Tab, akkor még kis falu) birtokaiba törvényesen bevezetik Kapul-i Pál kiskorú leányát, Klárát és Jutas-i István fia, Jánost.

Sokáig a veszprémi káptalan birtokaként említik *Chabát*, majd az Ugali, a Batthyán és a Fayszi Ányos család szerez részt belőle. Több utcás, nagy település lehetett a 15 században, erről egy birtokfelosztási oklevél is tudósít 1444. júniusából. *Chaba birtokon a keleti sor a déli végtől Pap Antal telkéig, nyolc egymás mellett levő telekkel, a másik soron a plébánia egyházzal szemben hét egymás mellett levő telek a Batthyaniaké; Pap Antal telkét is magába foglalva az északi sor a nyugati végi hét népes és üres telekkel a Fayziaké.*

A falu hajdanában jobbára egy – a Kis-Koppányba folyó – patak jobb oldalán épült ki, de néhány ház a túlsó félen is volt. Ennek a kis patakocskának a medre napjainkban gyakran teljesen kiszárad, de a hűvösebb és csapadékosabb klímájú 14-15. század évtizedeiben sokkal bővízűbb lehetett, feltehető, hogy az egykori település északi része mellett még malmot is hajtott a középkorban. A terepalakulatok jól mutatják egy árapasztó csatorna létét, amellyel szabályozni lehetett a malomkerékre jutó víz mennyiségét. A malom alatt ki-szélesedő egykori meder talán ősi halastavat sejtet Csaba mellett. *(folytatjuk)*

(Forrásmunka: Solymosi L. (2022): Szakrális rendeltetésű szolgálnépek az Árpád-kori Magyarországon)

Dr. Sipos Imre

Nagyon sokat jelent, ha egy közéleti személy, önkormányzati vezető, természettudós, tanár, vagy színész megvallja a keresztény hitét. A Kairosz Kiadó már több mint két évtizede egy könyvsorozatot indított *Miért hiszek?* címmel. „Az igazat mondd, ne csak a valódit” – áll annak a kötetnek a címlapján, amely Eperjes Károlyval történt beszélgetést rögzítette Kölnei Livia által. József Attila a *Thomas Mann* üdvözlése verséből vették a mélyértelmű idézetet.

A keresztény színészt is az élete hitelesíti, ha a szavai összhangban vannak a tetteivel. Ha elolvassuk szenvedélyes érvelését Istenbe vetett hite mellett, kibontakozik előttünk jelleme, gondolkodásmódja. Színművészként is a kereszténységét tekinti a világban betöltött legfontosabb „szerepének”. Vallja, hogy a „hit gyakorlás nélkül hiteltelen.” „Aki a szentté válás folyamatát elhanyagolja magában, az otthontalan lesz, még akkor is, ha gazdag földi javakban.”

Őszintén beszél élete negatív dolgairól is, amikor megértette, megtanulta a fohászt Pió atyától: „Ó, Uram, múltamat irgalmadba, jelenemet

KÖNYVAJÁNLÁS

szertetettedbe, jövőmet gondviselésedre bízom.”

Elárulja, honnan kapja erejét: a napi szentáldozásból. Ezt még pap nagybátyjától tanulta, akit meghurcoltak, börtönbe zártak a hitéért, de ott is meg tudta oldani, hogy titokban misézzen, magához vehesse az Oltáriszentséget. Eperjes Károly megértette, hogy „az Egyházzal való szoros kapcsolat nélkül veszélyben van az egyén, mert elvesztheti a keresztény személyiségét. Az Egyház olyan fontos, mint a család. A családon belül ha valaki tróger, attól még a család intézménye szent és sérthetetlen, mert az Istentől kapott intézmény. Az Egyház szintén.”

A könyv végén a beszélgető társ megkérdezte a színművésztől, hogy mit kíván a gyermekeinek?

– *Mindig úgy éljenek, hogy én nem, de az Isten látja őket. Ha netán elesnek, tudják, hogy Isten azt is látja, és forduljanak hozzá segítségért. Minden cselekedetüknek az legyen a célja, hogy otthon találkozzunk, az igazi hazában. Én nem lehetek mindig velük, de az őrzőangyaluk és a védőszentjeik mindig velük vannak, maradjanak velük állandó kapcsolatban! Ha itt el is tévelyednek, tudják, hogy hol van az otthon! Mi – a magunk gyarló módján – próbálunk otthont teremteni nekik, de ez csak előképe az igazi otthonnak, ahová igyekszünk.*

A televízióban idén egy sorozat indult a „Csendhez szokott szív – Úton Eperjes Károlyval” – címmel a Duna és a Duna World csatornákon. Az 5. epizódjának elejét monostorunkban vette fel a stáb a színművész kérésére.

Szerk.

ANYAKÖNYVI HÍREK 2025. II. negyedév

KERESZTELESEK

Törökkoppányi plébánia területén: Flibert Roland és Magyar Szabina Noémi leánya, Virág Erzsébet (ápr. 28.) (Somogydöröcske, Szent Pál monostor),

Kapolyi plébánia területén: Gipp János Béla és Szabó Szilvia leánya Maja Viktória (jún. 15. Kereki) a keresztség szentségében részesült.

ESKÜVŐ

Törökkoppányi plébánia területén: Horváth Norbert és Nagy Krisztina szentségi házasságot kötöttek a somogydöröcskei Szent Pál monostor kápolnájában ápr. 6-án. (Gyórból).

HALÁLOZÁS

(Zárójelben a temetés helye olvasható)

Törökkoppányi plébánia területén: Városi István (62 é. – ápr. 29.) (Szorosad); Bucsek József (86 é. – máj. 28.) (Szorosad),

Miklósi plébánia területén: özv. Nagy Jenő Józsefné sz. Tátrai Mária Magdolna (70 é. – ápr. 14.) (Zics); özv. Vinkler Istvánné sz. Böhm Terézia (94 é. – máj. 22.) (Miklósi),

Kapolyi plébánia területén: Vidák Kevin Gusztáv (22 é. – ápr. 11.) (Kereki); özv. Horváth Jánosné sz. Hucskó Erzsébet (94 é. – máj. 22.) (Kereki); özv. Számuel Gyuláné sz. Lajos Terézia (80 é. – jún. 9.) (Kereki); özv. Csibrik Károlyné sz. Király Erzsébet (86 é. – jún. 20.) (Kapoly) elhunyt.

*A meghalt hívek lelke Isten irgalmában
békességben nyugodjon!*

Reményik Sándor:

ISTENARC (részlet)

*Egy istenarc van eltemetve bennem,
Tán lételőtti létem emlék-képe!
Fölibe ezer réteg tornyosul,
De érzem ezer rétegen alul,
Csak nem tudom, miként került a mélybe.*

*Egy Istenarc van eltemetve bennem,
Néha magamban látom, néha másban.
Néha állok, mint fosztott ág, szegényen.
Ha rossz órámban eltűnik egészen
Alter-egóm az örök vándorlásban.*

*Egy istenarc van eltemetve bennem,
A ráarakódott világ-szenny alatt.
A rámrakódott világ-szenny alól,
Kihűlt csillagok hamuja alól
Akarom kibányászni magamat.*

MAGVETÉS

Szent János Apostolról és Remete Szent Pálról Nevezett Közösség időszakos lapja: SJP szerzetesház 8669 Miklósi, Petőfi S. u. 49. Tel.: 84/385-179. Szerkesztik: **Dr. Sipos Imre** SJP atya és **Galbavy Jenő József** SJP prior atya. Lapindító: † **T. Flink Kornél**. Tördelés: **Iglói János** sen. Nyomás: **NYOMDAKÉSZ KFT.** – 8200 Veszprém, Pázmándi u. 10. Nyomdavezető: **Kész Ferenc**.